

Konference e-government 20:10

Projekty, které ovlivňují život nás všech

Novinky z oblasti eGovernmentu byly tradičně hlavní náplní konference e-government 20:10, která se konala ve dnech 6.-7. září v Mikulově. Konferenci udělil záštitu ministr vnitra Milan Chovanec, hejtmán Jihomoravského kraje Michal Hašek a starosta města Mikulov Rostislav Košťál. Podle Jaroslava Strouhala, náměstka ministra vnitra pro řízení sekce informačních a komunikačních technologií, bychom eGovernment měli vnímat jako institut, který nám má zjednodušit život.

Zuzana Pacinová

Michal Jirkovský z magazínu E-government v úvodním slově srovnal potřeby vyspělého světa ve vztahu k eGovernmentu a základní hygienické potřeby lidí v třetím světě, kde chybí hygienické toalety. Podle Michala Jirkovského jsme v roce 2013 v zemích střední a východní Evropy investovali celkem 6 miliard amerických dolarů vládních prostředků do IT. S tím kontrastuje skutečnost, že 2,5 miliardy lidí v méně rozvinutých částech světa nemá k dispozici hygienické toalety. Z toho důvodu ročně umírá na 200 tisíc dětí a náklady nemoci, pracovní neschopnosti a úmrtí lidí jsou obrovské. Na uspokojivé řešení tohoto problému by bylo třeba investovat 33 miliard amerických dolarů ročně po dobu 15 let. Proto například manželé Gatesovi vyhlásili prostřednictvím své nadace výzvu k vybudování hygienických toalet. „Zamýšleli jsme se nad tím, že v našem vyspělém regionu můžeme věnovat finanční prostředky na zmodernizování a zefektivnění života prostřednictvím elektronické komunikace, mimo jiné proto, že základní (hygienické a jiné) potřeby člověka máme vyřešeny,“ řekl Michal Jirkovský. „Peníze ale musí být investovány efektivně,“ zdůraznil Jirkovský, „protože pokud by tomu tak nebylo, bylo by lepší věnovat prostředky například právě na budování hygienických toalet v zaostalých oblastech světa.“

Není to jen státní správa, kdo „nic nedělá“

Náměstek ministra vnitra Jaroslav Strouhal upozornil na fakt, že zlepšení v oblasti elektronizace a elektronické komunikace není jen záležitostí státní správy, ale například i mobilních

FOTO: RADOSLAV BERNÁT 3x

operátorů a dalších firem. „Není proto správně říkat, že je to jen státní správa, která je pomalá a nic nedělá,“ poznamenal Jaroslav Strouhal, který ve svém úvodním slově mimo jiné poděkoval předsedovi ICT Unie Zdeňku Zajíčkovi za to, že se v poslední době právě díky němu povedlo nastartovat spolupráci mezi státní správou a odborným sdružením ICT Unie.

Co se povedlo a co nás čeká?

Mezi důležité okamžiky patřilo podle Jaroslava Strouhala schválení zákona o službách vytvářejících důvěru, jako součásti implementace evropského nařízení eIDAS z roku 2014. Tato první část transpozice nařízení eIDAS zjednodušeně řečeno upravuje elektronické podpisy, časová razítka a pečeti. V průběhu roku byla schválena novela zákona o základních registrech, která by měla umožnit lepší komunikaci občanů se státem využíváním údajů, které má stát k dispozici. Je připravena také novela zákona o občanských průkazech, která má zavést jednotný identifikátor, respektive nosič elektronické

identity – občanský průkaz s čipem jako základní prostředek pro ověřování identity občana vůči službám veřejné správy nebo jakýmkoli elektronickým službám. Připravena je i zásadní novela zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, jejímž předmětem je promítnutí zásad, které vláda schválila ve svém usnesení č. 889/2015. Jedná se zejména zvýšení transparentnosti výdajů na IT, jejich účelné vynakládání a koordinaci budování IT systémů. Za tím účelem byl na Ministerstvu vnitra zřízen odbor Hlavního architekta eGovernmentu, který dozoruje a koordinuje budování informačních systémů v rámci celé veřejné správy. Dokončený je také návrh zákona o elektronické identifikaci, který navazuje na zákon o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. Zákon má sjednotit prokazování elektronické identity vůči službám, které buď nabízí stát, nebo jsou realizovány soukromoprávními subjekty. Norma jako taková počítá s využitím stávajících platform, které má stát, i toho, co vybudovaly soukromoprávní subjekty.

NAKIT a ISOSS

K 1. 7. byl založen nový státní podnik – Národní agentura pro informační a komunikační technologie (NAKIT), který pracuje jako servisní organizace Ministerstva vnitra a má ambici poskytovat IT služby (pokud to legislativa umožní) celé veřejné správě. Jaroslav Strouhal také připomněl, že v loňském roce žil celý úřednický aparát implementací služebního zákona, který se po letech podařilo uvést v život. V průběhu rekordně krátké doby čtyř měsíců se podařilo zrealizovat informační systém o státní službě (ISOSS), který obsahuje údaje o 80 tisících úřednících. Ministerstvo vnitra vybudovalo také registr smluv, do kterého přispívají povinné subjekty od 1. července letošního roku. Registr smluv i další novinky představil ve své prezentaci ředitel odboru eGovernmentu Ministerstva vnitra Roman Vrba, se kterým podrobně hovoříme nejen o novinkách v legislativě v rozhovoru na stranách 19–21.

Registr smluv

Zákon k registru smluv vyšel ve Sbírce zákonů

14. prosince 2015, takže čas na vytvoření samotného registru byl velmi krátký. V květnu a červnu proběhla k registru školení na různých místech republiky. Ministerstvo vnitra zároveň od května spustilo interní a od června veřejné testování systému. Dne 1. července v 00.17 hodin byla v registru zveřejněna první smlouva za Liberecký kraj. Roman Vrba poděkoval zástupcům Kraje Vysočina a Plzeňského kraje za to, že registr smluv běží v jejich datových centrech.

Elektronická identita

Hlavní architekt eGovernmentu Petr Kuchař uvedl svoji přednášku tím, že k funkčním službám celého eGovernmentu vede jediná cesta, a to využitím tzv. elektronické identity, pomocí které občan vzdáleně prokáže svou totožnost. Aby to bylo možné, musí vzniknout národní identitní autorita neboli, dle řeči zákona, Národní bod pro identifikaci a autentizaci. Jeho správcem a provozovatelem navrhuje odbor Hlavního architekta Správu základních registrů. Petr Kuchař vysvětlil také další pojem – Národní identitní prostor ČR, který je federací tří skupin subjektů: kvalifikovaných poskytovatelů online služeb (Service Providers, SeP), kvalifikovaných správců kvalifikovaných systémů (Identity Providers, IdP) a Národního bodu pro identifikaci a autentizaci (NIA), což je centrální systém propojující obě předchozí skupiny. Úkolem NIA je vést evidenci kvalifikovaných poskytovatelů jednotlivých služeb a hlavně oddělovat je od sebe tak, aby byla zajištěna ochrana osobních údajů občanů využívajících elektronickou komunikaci. Poskytovatel online služby (SeP) nesmí vědět, jaký kvalifikovaný systém či prostředek byl pro autentizaci použit, nezná identifikátory prostředku ani jiné veličiny. Od NIA dostane pouze svůj bezvýznamový směrový identifikátor (BSI) daného občana a případně údaje, které žádá, pokud je občan schváln k vydání.

A naopak kvalifikovaný správce kvalifikovaného systému (IdP) nesmí mít informaci, pro jakého poskytovatele online služeb či pro jakou jeho službu provádí identifikaci a autentizaci. Po ověření identitního prostředku předloženého občanem poskytne NIA jako výstup jen BSI kód daného občana a úroveň záruky konkrétního prostředku. Zákon o elektronické identifikaci, který by měl být do legislativního procesu předložen do konce letošního roku, vytváří právní konstrukci pro vzdálenou elektronickou identifikaci a kotví důležité principy. Předpokládá použití pouze kvalifikovaného systému elektronické identifikace, a to pokud právní předpis vyžaduje vůči osobě prokázání totožnosti jednatelů při právním jednání a současně umožní-li osoba prokázání totožnosti elektronickou identifikací. Kvalifikovaný systém elektronické identifikace i jeho kvalifikovaný správce (IdP) budou muset splnit rámec interoperability podle nařízení eIDAS, ale i celou řadu dalších náležitostí. Návrh zákona definuje povinnosti i pro provozovatele kvalifikovaných online služeb (SeP). Ten musí nejprve online službu zaregistrovat u NIA a služba bude muset samozřejmě splnit technické podmínky připojení. NIA se tak v budoucnu stane velmi důležitým agendovým informačním systémem veřejné správy (ISVS), sloužícím ke vzdálené elektronické identifikaci, a bude rovněž ze zákona tzv. Národním uzlem podle evropského nařízení eIDAS. Díky němu se budou moci od září 2018 čeští občané vzdáleně ucházet o služby portálů ostatních členských států a naopak občané EU budou moci využívat portály České republiky. ■

Další informace z konference přineseme v dalších číslech Veřejné správy.

